

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manuale Parochorum, De Plerisque Functionibus, & Obligationibus, ad Parochias, Parochos & Parochianos attinentibus

Engel, Ludwig

Salisburgi

Præf. De Sacramentis in Genere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40922

P A R S III.

De Administratione Sacramentorum per Parochum facienda.

S U M M A R I A.

1. *Quid sit Sacramentum?*
2. *Sacramenta alia mortuorum, alia vivorum.*
3. *Differentia inter Sacramenta veteris & nova legis.*
4. *Minister Sacramentorū debet esse in statu gratis.*
5. *Debet habere intentionem, excepto matrimonio.*
6. *Communi errore pro legitimo Parocho habitus valide confert Sacramenta.*
7. *Etiā censuratus non denunciatus.*
8. *Qua Sacramenta permittantur tempore interdicti.*

Ircā Sacramentorum administrationem omitto ea, quæ DD. Theologi de institutione, materia & forma, speculativè & prolixius exponunt, illa solummodo breviter notaturus, quæ ad practicam Sacramentorum administrationem pertinere censentur.

Præliminariter tamen & breviter sciendum

1. Sacramentum esse visibile signum gratiæ invisibilis ad populum Dei sanctificandum divinitus institutum. Visibile signum suæ gratiæ insti-

instituit Deus, quia anima adhuc corpori conjuncta dona ejus nisi ex rebus sensibilibus intelligere haud potest, ait D. Chrylost. *hom. 83. in Matth.*

3 *Sciendum II.* Aliqua Sacramenta per se instituta esse ad conferendam *primam gratiam* ut Baptismus & Pœnitentia, quæ propterea *Sacramenta mortuorum* dicuntur, quod animas quasi spiritualiter mortuas in vitam & gratiam Dei restituant, & alia conferre *gratiam secundam* sive justitiæ augmentum instituta pro justificatis, ut magis justificentur, quæ inde *Sacramenta vivorum* nuncupantur. Quæ sunt Confirmatio, Eucharistia, Extrema Unctio, Ordo & Matrimonium.

Sciendum III. Sacramenta novæ legis non tantum significare, sed etiam ex se ipsis sive ex opere operato conferre gratiam, nisi suscipiens per indispositionem suam ponat obicem: per quod differunt à Sacramentis veteris Testamenti v. g. Circumcisione, quæ ex se non operabatur gratiam, sed significabat solum per passionem Christi dandam, eaque per fidem ipsius circumcisi adeoque ex opere operantis dabatur.

5 *Sciendum IV.* Ministrum Sacramentorum ob eorum reverentiam debere esse in statu gratiæ, & scienter sine confessione vel saltem (deficiente Confessario) sine contritione ministrantem Sacramenta in statu peccati mortalis mortaliter peccare. *arg. cap. ult. de cohab. Cler. & mul. DD. communiter cum D. Thom. q. 64. a. 6.*

Scien-

Sciendum V. Ministrum debere saltem habere *virtualem* intentionem administrandi Sacramentum, dicitur *virtualis*, quæ ex actuali prius concepta adhuc perdurat v. gr. si accedens intentione baptizandi vel sacrificandi in verborum sacrorum prolatione distractus sit &c. in Sacramento verò Matrimonij Parochus non est minister sed ipsi contrahentes, ideòque ibi Parochi intentio non requiritur, ut inferius dicitur.

Sciendum VI. Parochum etiam non legitimum, v. g. clam irregularem, vel ipso jure privatum beneficio validè administrare Sacramenta si communi populi errore & persuasione pro legitimo Parocho habeatur ob communem enim hominum errorem, qui non debent in re tam gravi decipi, lex supplet jurisdictionem. *L. barbarius ff. de officio Prætoris L. 2. C. de sent. & interloc. c. infamis. vers. veruntamen. 3. q. 7.* cum igitur acta ob communem errorem valeant & à lege sustineantur, sequitur detecto impedimento reformanda, aut confessiones v. g. iterandas non esse. *Innoc. Joan. And. & Panorm. in cap. dudum. § 4. de elect. Navar. in cap. placuit. de pœnit. dist. 6. n. 179. Barb. de Paroch. p. 2. cap. 17. n. 28.* dummodo tamen inhabilitas non proveniat ex jure divino vel naturali v. g. si fingens se Clericum & Parochum nunquam ordinatus in præbyterum fuisset. *Abb. in c. 2. de Presbyt. non baptiz. Sanch. de Matrim. lib. 3. disp. 22.* videatur etiam Joan. Sanch. in *sel. disp.*

44. n. 3. Pont. de Matrim. lib. 3. cap. 22. n. 46. ubi contra plures alios docent, solum errorem publicum absque titulo per superiorem collato sufficere.

7 *Sciendum VII.* Parochum censurâ excommunicationis, suspensionis vel interdicti ab ipso jure latâ innodatum, qui non sit notorius percussor Clerici, aut ab Episcopo denunciatus posse hodie post Concilium Constantiense & Extrav Martini. V. *ad evitanda scandala*, ante absolutionem (præmissa tamen contritione) fidelibus Sacramenta administrare, si ab his fuerit requisitus, neque alius adsit, qui æquè utiliter administret, *vid. Suar. de censur. disp. 11. sect. 4. n. 10. Sanch. de Matrim. lib. 7. disp. 9. n. 7.*

8 *Sciendum VIII.* Tempore interdicti, regulariter utrum Sacramentorum esse prohibitum. *c. quod in te de pœnit. c. si sententia. & c. ult. de sent. excom. in 6.* excipitur tamen Baptismus & Confirmatio *c. responso. x. de sent. excom. c. quoniam Eod. in 6.* Pœnitentia, dummodo petens non sit excommunicatus aut in culpa aliqua, ob quam latum est interdictum. *c. alma mater. vers. quia verò. de sent. excom. in 6.* Eucharistia, sed non nisi in mortis articulo. *c. permittimus de sent. excom.* & probabiliter etiam in 4. anni festivitibus scil. Nativitatis Domini, Paschæ, Pentecostes & Assumptionis B. M. Virg. (quibus etiam Martinus V. addidit festum Corp. Christi) ubi generaliter suspenditur interdictum, & permittitur *divinorum participatio d. c. alma*

alma mater. Matrimonium denique, præsertim absque solenni benedictione valde probabiliter tempore interdicti admitti potest, quia illa principaliter Sacramenta prohibentur, quæ ab Ecclesia dispensantur, Matrimonium verò contrahentes sibi ministrant. *Panorm. in c. non est vobis de sponsal. n. 8. Sylv. v. interdictum. 5. n. 9. videatur etiam Cov. in relectione d. c. alma mater & alij passim de Censuris.*

CAPUT I. De Baptismo.

SUMMARIA.

1. *Infans debet baptizari, quamprimum commode potest.*
2. *Minister Baptismi non solennis est omnis homo ratione præditus, dummodo habeat intentionem faciendi, quod facit Ecclesia, solennis autem Baptismi ministri sunt Episcopi & Sacerdotes quandoque etiam Diaconi.*
3. *Præsente digniore non debet baptizare inferior.*
4. *Circa Sacramenta extra casum necessitatis semper tenenda est sententia probabilior.*
5. *In casu necessitatis probabiliter licet baptizanti uti materiâ dubiâ.*
6. *Item abluere partem baptizandi non principalè.*
7. *Quando dubium occurrit de Baptismo legitimè collato debet repeti sub conditione.*
8. *In necessitate à Laico baptizatus non debet baptizari, nisi rationabile dubium subsit de valore Baptismi.*

M 2

9. Non